

MINISTERSTWO EDUKACJI I NAUKI
DEPARTAMENT WSPÓŁPRACY Z SAMORZĄDEM TERYTORIALNYM

Warszawa, 12 stycznia 2021 r.

DWST-WSST.356.2952.2020.BK

Sz. P.
Michał Olszewski
Prezes Zarządu
Stowarzyszenia Metropolia Warszawa

Szanowny Panie Prezesie,

w związku z Apelem Stowarzyszenia „Metropolia Warszawa” o odpowiedzialne traktowanie samorządów podczas pandemii Covid – 19, proszę o przyjęcie poniższych wyjaśnień, znajdujących się w ramach kompetencji Ministerstwa Edukacji i Nauki.

Zgodnie z art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych, środki niezbędne na realizację zadań oświatowych zagwarantowane są w dochodach jednostek samorządu terytorialnego. W myśl art. 167 ust. 2 Konstytucji RP dochodami jednostek samorządu terytorialnego są dochody własne, subwencje ogólne (w tym oświatowa) i dotacje celowe z budżetu państwa. Oznacza to, iż część oświatowa subwencji ogólnej jest jedynie jednym ze źródeł dochodów jednostek samorządu terytorialnego.

Nakłady na oświatę z budżetu państwa systematycznie rosną. W latach 2015-2020 subwencja oświatowa wzrosła o ok. 9,8 mld zł, tj. o 24,2%.

W analogicznym okresie, tj. w latach 2015-2020 subwencja oświatowa dla m. st. Warszawy wzrosła o 758,5 mln zł, tj. o 51,2 %.

W ustawie budżetowej na rok 2020 część oświatowa subwencji ogólnej została określona w kwocie 49.836 mln zł.

Pragnę zauważyć, że według projektu ustawy budżetowej na rok 2020 z dnia 23 września 2019 r., kwota subwencji oświatowej na 2020 r. miała wynieść 49.736 mln zł. W trakcie prac parlamentarnych nad ustawą budżetową na rok 2020 – została ona dodatkowo zwiększona o 100 mln zł.

W trakcie roku budżetowego kwota ta uległa zwiększeniu łącznie o 321 mln zł, tj. o:

- 50 mln zł z przeznaczeniem na zwiększenie środków rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej,
- 271 mln zł w związku z wprowadzeniem jednorazowego dofinansowania dla nauczycieli z przeznaczeniem na zakup usługi dostępu do internetu, sprzętu przydatnego w prowadzeniu zajęć realizowanych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość lub innego sposobu realizacji tych zajęć.

Łączna kwota części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2020 wyniosła 50.157 mln zł i była to kwota wyższa w relacji do roku 2019 o 3.249 mln złotych (o 6,93%).

W ustawie budżetowej na rok 2021, przyjętej przez Sejm RP w dniu 17 grudnia 2020 roku, została zaplanowana kwota części oświatowej subwencji ogólnej w wysokości 52.036 mln zł (wzrost w porównaniu do kwoty subwencji oświatowej zaplanowanej w ustawie budżetowej na rok 2020 o 2.200 mln zł, tj. o 4,4 %).

Ostateczna kwota części oświatowej subwencji ogólnej dla m.st. Warszawy na rok 2020 została określona w wysokości 2.241.309.517 zł i jest wyższa od kwoty naliczonej na rok 2019 (2.026.788.066 zł) o 214.521.451 zł, tj. o 10,58%.

Subwencja oświatowa nie jest jedynym źródłem finansowania zadań oświatowych. Samorządom przyznano także inne źródła dochodów niż subwencje i dotacje z budżetu państwa, tj. m. in. udziały w PIT i CIT. Ponadto pragnę zauważyć, że sytuacja finansowa jednostek samorządu terytorialnego, według sprawozdań finansowych za lata poprzednie, przedstawiała się korzystnie.

Sytuacja finansowa jednostek samorządu terytorialnego, według sprawozdań finansowych za lata poprzednie, przedstawiała się korzystnie. Dochody ogółem samorządów wzrosły w 2019 r. o 26,7 mld zł, tj. o 10,6% względem roku poprzedniego. Ponadto zaobserwowano korzystną dynamikę w dochodach własnych JST – dochody własne wzrosły w skali kraju o 11,7 mld zł, tj. o 9,5% (124 mld zł w 2018 r. – 135,8 mld zł w 2019 r.), w tym dochody z tytułu:

- PIT: 56,1 mld zł wzrost o 5,2 mld zł, tj. o 10,3%,
- CIT: 10,9 mld zł wzrost o 1,2 mld zł, tj. o 12,4%.

Mimo obniżenia podatku PIT z 18% do 17% i zwolnieniu z PIT osób poniżej 26 roku życia, dochody zdecydowanej większości samorządów z PIT nie tylko nie spadły w 2019 r., ale nawet znacząco wzrosły (bardzo dobra w ubiegłym roku sytuacja na rynku pracy – wzrost płac i wzrost liczby zatrudnionych z nawiązką pokryły skutki zmian podatkowych).

MINISTERSTWO EDUKACJI I NAUKI

DEPARTAMENT WSPÓŁPRACY Z SAMORZĄDEM TERYTORIALNYM

ul. Wspólna 1/3, 00-529 Warszawa, tel. +48 22 34 74 458, Sekretariat.DWST@men.gov.pl,
www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka

Obecnie pomimo pandemii wirusa SARS – CoV – 2, samorzady nie mają do czynienia z drastycznym spadkiem dochodów. Dochody ogółem JST po trzech kwartałach 2020 r. wzrosły o 10,5% w stosunku do analogicznego okresu 2019 r. Dochody własne JST w tym samym układzie wzrosły o 5,4%.

Dochody m. st. Warszawy również wykazują silną dynamikę wzrostową. Dochody ogółem m. st. Warszawy wzrosły w roku 2019 w relacji do 2016 r. o 3,4 mld zł (23,0 %). W tym okresie znacznie wzrósł również udział w podatkach PIT i CIT:

- udział w podatku dochodowym od osób fizycznych w 2019 r. wzrósł w odniesieniu do 2016 r. o 36,1 % (1,7 mld zł),
- udział w podatku dochodowym od osób prawnych w 2019 r. wzrósł w odniesieniu do 2016 r. o 57,9 % (0,4 mld zł).

Zarówno Rząd RP jak i Ministerstwo Edukacji i Nauki, monitoruje sytuację na bieżąco i pozostaje w dialogu z samorządowcami. Naliczona subwencja oświatowa na szkoły i placówki oświatowe w roku 2020 wypłacana jest niezależnie od sytuacji związanej z rozprzestrzenianiem się wirusa COVID-19. Subwencja oświatowa jest w tym trudnym okresie stanu epidemii stabilnym źródłem dochodów podtrzymującym płynność finansową samorządów.

Ponadto pragnę podkreślić, że mając na uwadze wystąpienia nieplanowanych wydatków w związku ze zwalczaniem skutków COVID-19, Rząd stopniowo wprowadza kolejne mechanizmy wspierające finansowo jednostki samorządu terytorialnego, m.in. Fundusz Inwestycji Samorządowych. Środki pozyskane w ramach tego Funduszu (łącznie w wysokości 12 mld złotych), wyodrębnionego z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, samorzady mogą wykorzystać na niezbędne inwestycje.

Rząd podjął również decyzję o zwiększeniu Funduszu Dróg Samorządowych na rok 2020 o dodatkowe 3,8 mld złotych, korzystny wpływ sytuację finansową jednostek samorządu terytorialnego.

Dodatkowe środki, o które jednostki samorządu terytorialnego mogą się ubiegać m.in. w celu realizacji zadań inwestycyjnych (w tym oświatowych), zaplanowane są w rezerwach budżetu państwa – ogólnej i celowej.

Odnosząc się do kwestii wyposażenia szkół, uczniów i nauczycieli w komputery, laptopy i inny sprzęt ułatwiający zdalną naukę, uprzejmie informuję.

W związku z wystąpieniem na terenie Rzeczypospolitej Polskiej pandemii COVID-19 w roku 2020 po raz pierwszy w historii edukacji podjęto decyzję o realizacji zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (tzw. nauczanie zdalne). Decyzję tę podjęto kierując się troską o zdrowie i życie obywateli. Pandemia spowodowała konieczność czasowego zamknięcia szkół i zorganizowania kształcenia w inny sposób, niż dotychczas stosowany model kształcenia w trybie stacjonarnym.

MINISTERSTWO EDUKACJI I NAUKI

DEPARTAMENT WSPÓŁPRACY Z SAMORZĄDEM TERYTORIALNYM

ul. Wspólna 1/3, 00-529 Warszawa, tel. +48 22 34 74 458, Sekretariat.DWST@men.gov.pl,
www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka

W tym czasie rząd RP podejmował działania mające na celu umożliwienie realizacji zadań przez szkoły i placówki systemu oświaty, w tym wsparcie i usprawnienie pracy uczniów i nauczycieli.

W zakresie wsparcia w dostępie do sprzętu multimedialnego:

- 1) udostępniono samorządom środki Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa - w ramach projektów „Zdalna szkoła” i „Zdalna szkoła+” - w celu umożliwienia zakupu lub refundacji zakupu sprzętu komputerowego i multimedialnego uzupełniającego wyposażenie szkół w ten sprzęt oraz jego dalszego wypożyczania potrzebującym uczniom i nauczycielom do użytku domowego; łączna wartość tych środków to 367 mln zł, za które zakupiono/zrefundowano zakup ponad 137 tys. sztuk sprzętu;
- 2) w ramach Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej za ponad 58 mln zł zostało zakupionych łącznie 60 tys. tabletów wraz z aktywną usługą bezprzewodowego dostępu do internetu oraz w związku z realizacją konkursu #OSEWyzwanie przekazano 12.224 laptopów 764 szkołom;
- 3) w ramach projektu „Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie pandemii COVID-19” Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej - za pośrednictwem wojewodów - udostępniło 130 mln zł na wsparcie m.in. domów dziecka i rodzin zastępczych w zakupie sprzętu komputerowego i usług dostępu do internetu; zaplanowano zakup ponad 37,5 tys. komputerów z oprogramowaniem oraz ponad 900 sztuk oprogramowania dla dzieci z niepełnosprawnościami; do 16 listopada 2020 r. zakupiono 19.468 sztuk sprzętu komputerowego wraz z oprogramowaniem oraz 7.416 sprzętu multimedialnego;
- 4) w ramach kolejnej edycji Rządowego programu rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych na lata 2020-2024 – „Aktywna tablica” publiczne i niepubliczne szkoły podstawowe i ponadpodstawowe, a także szkoły za granicą mogły ubiegać się w 2020 r. o uzyskanie wsparcia finansowego między innymi na zakup laptopów wraz ze sprzętem umożliwiającym przetwarzanie dźwięku i głosu; po przeprowadzonej kwalifikacji wniosków przez wojewodów, kwota, jaką uruchomiono z budżetu państwa na wsparcie organów w 2020 roku, wyniosła ponad 34,9 mln zł; szczegółowa informacja dotycząca liczby szkół, które skorzystały ze wsparcia i rodzaju zakupionego sprzętu będzie znana w połowie 2021 r. (po przekazaniu sprawozdań merytorycznych z działań realizowanych w roku szkolnym 2020/2021); na program „Aktywna tablica” w latach 2020-2024 jest przewidziana łączna kwota 361.455.000 zł, w tym 290.000.000 zł z budżetu państwa; jednocześnie warto przypomnieć, że w ramach realizacji Programu „Aktywna tablica” w latach 2017-2019 - z budżetu państwa na wsparcie zakupu sprzętu multimedialnego dla szkół przeznaczono kwotę 166.066.386 zł. Wsparcie uzyskało 12.012 szkół podstawowych w kraju.

MINISTERSTWO EDUKACJI I NAUKI

DEPARTAMENT WSPÓŁPRACY Z SAMORZĄDEM TERYTORIALNYM

ul. Wspólna 1/3, 00-529 Warszawa, tel. +48 22 34 74 458, Sekretariat.DWST@men.gov.pl,
www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka

Warto również przypomnieć, że jeszcze w okresie pierwszej fali pandemii rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 21 kwietnia 2020 r. *zmieniającym rozporządzenie w sprawie towarów i usług, dla których obniża się stawkę podatku od towarów i usług oraz warunków stosowania stawek obniżonych* została wprowadzona 0% stawka podatku VAT na laptopy i tablety, jeżeli zostaną przekazane przez podmioty gospodarcze placówkom oświatowym w formie pisemnej umowy darowizny.

Równocześnie z przekazaniem środków finansowych na zakup sprzętu dla szkół oraz możliwością preferencyjnego przekazania przez podmioty gospodarcze sprzętu szkołom zostały przygotowane przepisy prawne umożliwiające szybkie, sprawne i nieodpłatne przekazanie przez organy prowadzące szkoły sprzętu uczniom i nauczycielom. 25 marca 2020 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej *zmieniające rozporządzenie w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19*¹, którego przepisy przewidują możliwość bezpłatnego użyczenia przez organ prowadzący szkołę/placówkę (na zasadzie umowy cywilnej) sprzętu (m.in.: komputer/ zestaw komputerowy/ laptop/ tablet) niezbędnego do realizacji przez ucznia lub nauczyciela zajęć na odległość.

W celu wyrównania szans w dostępie do cyfrowych narzędzi i materiałów edukacyjnych, ministerstwo ds. oświaty i wychowania od 2019 r. udostępnia szkołom i placówkom własne, bezpłatne narzędzie informatyczne, które może być wykorzystywane do prowadzenia nauczania w sposób zdalny – jest nim Zintegrowana Platforma Edukacyjna, dostępna pod adresem: <https://epodreczniki.pl>. Oprócz funkcjonalności, umożliwiających prowadzenie nauczania zdalnego, na platformie znajduje się około 15 tysięcy materiałów, w tym programy nauczania i scenariusze lekcji, dostępnych zarówno dla nauczycieli, jak i uczniów i ich rodziców. Dzięki odzwierciedleniu na platformie struktury szkół i klas na bazie danych z Systemu Informacji Oświatowej, nauczyciele i uczniowie otrzymali kompletne środowisko nauczania.

Podstawę prawną do realizacji nauczania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość za pośrednictwem Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej stanowią przepisy rozporządzenia wydane na podstawie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 30c ustawy – Prawo oświatowe². Od nowego roku podstawą prawną funkcjonowania platformy będzie ustawa – Prawo oświatowe, zmieniona na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 listopada 2020 r. o zmianie

¹ Dz. U. poz. 530

² rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 marca 2020 w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem covid-19 (Dz. U. poz. 493, z późn. zm.)

MINISTERSTWO EDUKACJI I NAUKI

DEPARTAMENT WSPÓŁPRACY Z SAMORZĄDEM TERYTORIALNYM

ul. Wspólna 1/3, 00-529 Warszawa, tel. +48 22 34 74 458, Sekretariat.DWST@men.gov.pl,
www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka

ustawy – Karta Nauczyciela oraz niektórych innych ustaw (art. 4 i art. 9), uchwalonej na 21 posiedzeniu przez Sejm RP.

Warto zaznaczyć, że każda szkoła miała i ma możliwość korzystania z udostępnionej przez Ministerstwo Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej.

Obecnie na Zintegrowanej Platformie Edukacyjnej liczba kont użytkowników wynosi ponad 6,5 mln. W 2020 r. z ZPE korzystało ponad 15 mln użytkowników, odnotowano ponad 138 mln odsłon, z czego ponad 99 mln było unikalnych.

Przy planowaniu dalszego rozwoju Platformy wykorzystywane są uwagi, opinie i doświadczenia jej użytkowników (nauczycieli i uczniów, oraz osób prowadzących szkolenia nauczycieli z wykorzystaniem Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej). Informację zwrotną od użytkowników platformy otrzymujemy za pośrednictwem formularza dostępnego na ZPE (liczba zgłoszeń przekroczyła 33.000 – uwagi i sugestie dotyczą zarówno kwestii technicznych, jak i merytorycznych), jak i od nauczycieli i trenerów pracujących z ZPE w ramach projektu „Lekcja: Enter”.

Łącznie, od marca 2020 roku do chwili obecnej, na różne formy wsparcia organów prowadzących, szkół, nauczycieli oraz dzieci przebywających w pieczy zastępczej (w zakresie wyposażenia w sprzęt, infrastrukturę sieciową, szkolenia, oprogramowanie, usługi dostępu do internetu), rząd przeznaczył około 1 mld zł.

Pragnę podkreślić, że Rząd RP wyraża gotowość do rozmów nad zmianami w systemie oświaty w szerokim gronie interesariuszy, włączając jednostki samorządu terytorialnego, które są jego niezwykle istotnym elementem.

Z poważaniem

Jerzy Jakubczuk
Dyrektor
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:

1. Kancelaria Prezesa Rady Ministrów
2. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji

MINISTERSTWO EDUKACJI I NAUKI

DEPARTAMENT WSPÓŁPRACY Z SAMORZĄDEM TERYTORIALNYM

ul. Wspólna 1/3, 00-529 Warszawa, tel. +48 22 34 74 458, Sekretariat.DWST@men.gov.pl,
www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka